

Na osnovu člana 18 Zakona o finansiranju upravljanja vodama („ Službeni list CG“, broj 65/08), Vlada Crne Gore, na sjednici od 2.aprila 2009. godine, donijela je

O D L U K U

o visini i načinu obračunavanja vodnih naknada i kriterijumima i načinu utvrđivanja stepena zagađenosti voda

(„Službeni list Crne Gore“, broj 29/09 od 24. aprila 2009. godine)

Član 1

Ovom odlukom utvrđuje se visina i način obračunavanja vodnih naknada i kriterijumi i način utvrđivanja stepena zagađenosti voda.

Član 2

Visina naknade za korišćenje voda iznosi:

- za piće i komunalne potrebe 0,015 € /m³ isporučene vode ;
- za pogonske i tehnološke potrebe 0,02 €/m³ iskorišćene vode;
- za navodnjavanje 0,004 €/m³ zahvaćene vode;
- za flaširanje odnosno pakovanje mineralnih i prirodnih voda 0,003 €/l flaširane ili pakovane vode;
- za tankovanje plovniha objekata 0,02 €/m³ tankovane vode;
- za odvođenje ili dopremanje vode u komercijalne svrhe 0,03 €/m³ isporučene vode;
- za uzgoj ribe, rakova, školjki i drugih morskih plodova: 0,01 €/kg proizvedene orade ili brancina, 0,005 €/kg proizvedene pastrmke, 0,0075 €/kg ostalih ribljih vrsta, 0,0025 €/kg proizvedenih školjki i 0,01 €/kg proizvedenih rakova i drugih morskih plodova;
- za proizvodnju električne energije na pragu elektrane 0,0001 €/kWh, za korišćenje vode u izuzetno povoljnim prirodnim uslovima korišćenjem hidroakumulacija 0,0006 €/m³, a za druge pogonske namjene 0,00005 €/kW;
- za rafting i splavarenje 0,5 € po osobi za jedan spust.

Naknada za korišćenje voda obračunava se množenjem količine (prema jedinici mjere) sa visinom naknade iz stava 1 ovog člana.

Član 3

Naknada za zaštitu voda od zagađivanja za obveznike koji vrše ispitivanja kvaliteta otpadne vode, koju ispuštaju u recipijent, obračunava se prema sljedećoj formuli:

$$N = T \times Q \times K_1 \times K_2$$

gdje je:

N – naknada;

T – visina naknade po 1 m³ ispuštene otpadne vode;

Q – mjesečna količina ispuštene otpadne vode u m³;

K₁ – koeficijent uticaja na pogoršanje kvaliteta ili uslova korišćenja vode; i

K₂ – koeficijent izgrađenosti uređaja za prečišćavanje otpadnih voda.

Visina naknade (T) po 1 m³ ispuštene otpadne vode iznosi 0,006 €.

Količina ispuštene otpadne vode utvrđuje se mjernim uređajima, u skladu sa propisom iz člana 84 stav 4 Zakona o vodama („Službeni list RCG“, broj 27/07).

Za obveznike koji nemaju ili su im mjerni uređaji neispravni, količina ispuštene otpadne vode utvrđuje se u skladu sa članom 11 stav 2 Zakona o finansiranju upravljanja vodama („Službeni list CG“, broj 65/08).

Član 4

Koeficijent K₁ iz člana 3 ove odluke određuje se prema formuli:

$$K_1 = \left[\frac{BPK_{sr.god.}}{BPK_{5 dozv.}} \cdot R + \sum_{i=1}^n \frac{C_i}{C_{dozv.}} \right]^{0,5}$$

gdje je:

BPK_{5 sr.god.} – godišnja aritmetička sredina svih izmjerenih vrijednosti petodnevne biohemijske potrošnje kiseonika u mg O₂/l u ispuštenoj otpadnoj vodi;

BPK_{5 dozv.} – dozvoljena vrijednost petodnevne biohemijske potrošnje kiseonika u mg O₂/l u ispuštenoj otpadnoj vodi;

R – koeficijent biorazgradljivosti ispuštene otpadne vode, koji se izračunava prema formuli:

$$R = \frac{HPK_{sr.god.}}{2,5BPK_{5sr.god.}}$$

a uključuje se samo kad je veći od 1;

HPK_{sr.god.} – godišnja aritmetička sredina izmjerenih vrijednosti hemijske potrošnje kiseonika u ispuštenoj otpadnoj vodi u mg O₂/l;

C_i – godišnja aritmetička sredina izmjerenih koncentracija i-tog pokazatelja u ispuštenoj otpadnoj vodi u mg/l;

C_{dozv.} – dopuštena koncentracija i-tog pokazatelja u ispuštenoj otpadnoj vodi.

Koeficijent K₁ utvrđuje se na osnovu rezultata izvršenih ispitivanja kvaliteta otpadne vode u ovlaštenoj laboratoriji na sljedeće parametre:

- koncentracija ukupnih suspendovanih materija;
- koncentracija HPK;
- koncentracija BPK₅ (bihromatna metoda);
- koncentracija ukupnog azota;
- koncentracija ukupnog fosfora;
- temperatura otpadnih voda.

Vrijednost parametara iz stava 2 ovog člana, utvrđuje se prije miješanja ispuštenih otpadnih voda sa vodom recipijenta, u skladu sa propisom iz člana 84 stav 3 Zakona o vodama.

Član 5

Koeficijent K₂ iz člana 3 ove odluke primjenjuje se samo ako obveznik ispušta otpadne vode preko uređaja za prečišćavanje otpadnih voda u prirodni recipijent, a otpadne vode na ispustu zadovoljavaju granične vrijednosti pokazatelja za ispuštanje otpadnih voda u prirodni recipijent i iznosi:

- a) 0,70 – za obveznike koji otpadne vode ispuštaju preko uređaja sa primarnim prečišćavanjem otpadnih voda ili uređaja odgovarajućeg stepena prečišćavanja s podmorskim ispustom;
- b) 0,30 – za obveznike koji otpadne vode ispuštaju preko uređaja sa sekundarnim prečišćavanjem otpadnih voda, vrše obradu i odlaganje mulja ili sa primarnim prečišćavanjem s podmorskim ispustom i riješenim odlaganjem mulja, i
- c) 0,10 – za obveznike koji otpadne vode ispuštaju preko uređaja sa tercijarnim prečišćavanjem i riješenom obradom i odlaganjem mulja.

Član 6

Za obveznike koji ne vrše ispitivanja kvaliteta otpadne vode koju ispuštaju u recipijent naknada za zaštitu voda od zagađivanja obračunava se prema sljedećoj formuli:

$$N = T \times Q \times K_3$$

gdje je:

N – naknada;

T – visina naknade po 1 m³ ispuštene otpadne vode iz člana 3 stav 2 ove odluke;
Q – mjesečna količina ispuštene otpadne vode u m³; i
K₃ – koeficijent zagađenja u zavisnosti od djelatnosti zagađivača.

Količina ispuštene otpadne vode utvrđuje se na način utvrđen članom 3 st. 3 i 4 ove odluke.

Član 7

Koeficijent K₃ iz člana 6 ove odluke iznosi:

- a) 35 za otpadne vode iz procesa proizvodnje, prerade i prometa nafte i naftnih derivata; crne metalurgije; obojene metalurgije; tekstilne industrije; hemijske industrije; industrije papira, celuloze, kože i tekstila; svinjogojских farmi; klanične industrije; industrije alkoholnih i bezalkoholnih pića i servisa vozila i mašina;
- b) 22 za otpadne vode iz oblasti brodogradnje, elektroindustrije, industrije gume, termoelektrana sa recirkulacijom, prehrambene industrije, mljekara, stočarskih farmi, metaloprerađivačke i građevinske industrije;
- c) 20 za otpadne vode iz oblasti drvne i drvnoprerađivačke industrije, proizvodnje i prerade nemetala, proizvodnje i prerade građevinskih materijala i prerade duvana;
- d) 2 za komunalne otpadne vode koje se sakupljaju u sistemima kanalizacije;
- e) 10 za ostale vrste otpadnih voda;

Član 8

Naknada iz člana 6 ove odluke uvećava se u zavisnosti od kategorije recipijenta i to:

- za recipijent I kategorije za 50 %;
- za recipijent II i III kategorije za 25 %.

Član 9

Visina naknade za zaštitu voda od zagađivanja iz člana 8 stav 2 al. 2 do 6 Zakona o finansiranju upravljanja vodama iznosi:

- za korišćenje mineralnih đubriva 0,0025 €/kg proizvedenog ili uvezenog đubriva;
- za proizvodnju ili uvoz hemijskih sredstava za zaštitu bilja 0,025 €/kg ili litru proizvedene ili uvezene hemikalije;
- za proizvodnju ili uvoz deterdženata na bazi fosfata 0,025 €/kg;
- za upravljanje lukama 0,001 €/t pretovarene robe;
- za upravljanje marinama: 0,012 € po vezu na dan za plovila dužine do 6 m; 0,17 € po vezu na dan za plovila dužine od 6 do 12 m; 0,6 € po vezu na dan za plovila dužine od 12 do 24 m; 1,4 € po vezu na dan za plovila dužine preko 24 m i 0,00 € po vezu na dan za ribarske plovne objekte, koji imaju dozvolu za privredni ribolov.

Naknada za zaštitu voda od zagađivanja iz stava 1 ovog člana obračunava se množenjem količine (prema jedinici mjere) sa visinom te naknade.

Član 10

Visina naknade za izvađeni materijal iz vodotoka iznosi 2,75 €/m³ izvađenog pijeska, šljunka, kamena i drugog materijala iz korita vodotoka, sprudova, napuštenih korita i sa obala prirodnih vodotoka, prirodnih i vještačkih akumulacija i na područjima ugroženim od erozije.

Naknada za izvađeni materijal iz vodotoka obračunava se množenjem količine (u m³) materijala sa visinom naknade iz stava 1 ovog člana.

Član 11

Visina naknada iz čl. 2, 3, 9 i 10 ove odluke usklađuje se prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike sa rastom cijena na malo, na godišnjem nivou u istom procentu.

Član 12

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

O B R A Z L O Ž E N J E

1. Pravni osnov za donošenje Odluke

Pravni osnov za donošenje Odluke o visini i načinu obračunavanja vodnih naknada i kriterijumima i načinu utvrđivanja stepena zagađenosti voda sadržan je u članu 18 Zakona o finansiranju upravljanja vodama („Službeni list CG“, broj 65/08), kojim je propisano da visinu i način obračunavanja vodnih naknada, kao i kriterijume i način utvrđivanja stepena zagađenosti voda utvrđuje Vlada.

2. Razlozi za donošenje Odluke

Zakonom o finansiranju upravljanja vodama utvrđeno je da su vodne naknade jedan od načina obezbjeđenja sredstva za finansiranje upravljanja vodama, zbog čega je u cilju valjanog sprovođenja Zakona neophodno donijeti ovu odluku, kojom se utvrđuje visina i način obračunavanja vodnih naknada.

3. Usaglašenost sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim konvencijama

Odluka je usaglašena sa Direktivom 2000/60/EC o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u oblasti politike voda (Okvirna direktiva o vodama EU).

Članom 9 Okvirne direktive o vodama EU predviđeno je da se kroz politiku cijena vode obezbijedi odgovarajući podsticaj korisnicima voda da racionalno koriste vodne resurse i tako doprinese ciljevima životne sredine, a u skladu sa principom „zagađivač plaća“.

4. Obrazloženje osnovnih rješenja

Zakonom o finansiranju upravljanja vodama utvrđeno je da se sredstva za finansiranje upravljanja vodama obezbijavaju iz vodnih naknada, naknada za sticanje vodnog prava, naknada od zakupa javnog vodnog dobra i vodnih objekata i sistema, kao i iz donacija i drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Vodne naknade plaćaju se za:

- korišćenje voda,
- zaštitu voda od zagađivanja i
- izvađeni materijal iz vodotoka.

Ovom Odlukom utvrđuje se visina i način obračunavanja vodnih naknada, kao i kriterijumi i način utvrđivanja stepena zagađenosti voda.

Naknada za korišćenje voda

Naknada za korišćenje voda do sada je bila regulisana Zakonom o vodama iz 1996. godine, a visina naknade je bila iskazana procentualno u odnosu na prodajnu cijenu vode po 1 m³ u mjestu zahvatanja vode, prodajnu cijenu 1l flaširane vode, prosiječnu prodajnu cijenu 1 KWh na pragu elektrane, odnosno za korišćenje vode u izuzetno povoljnim uslovima korišćenjem hidroakumulacija u zavisnosti od zapremine akumulacije. Naknada za korišćenje voda za proizvodnju električne energije, po oba osnova prije stupanja na snagu Zakona o vodama iz 1996. godine bila je regulisana Zakonom o energetici.

Članom 2 ove odluke određena je visina naknade za korišćenje voda, dok se koncesione naknade određuju posebnim propisima. Visina naknade je različita i određena je u zavisnosti od namjene korišćenja voda. Naknada se obračunava po 1 m³ zahvaćene, iskorišćene, isporučene ili tankovane vode, po 1l flaširane ili pakovane vode, po 1 kg proizvedene ribe, rakova, školjki i dr. morskih plodova, odnosno po količini proizvedene energije na pragu elektrane, snazi postrojenja ili površini hidroakumulacije. Naknada za korišćenje hidroakumulacija obračunava se prema zapremini hidroakumulacije ili njenog dijela utvrđenoj tehničkoj dokumentaciji, pri čemu se pod izuzetno povoljnim prirodnim uslovima podrazumjevaju hidrogeološki uslovi terena, koji omogućavaju formiranje hidroakumulacije.

Naknada za zaštitu voda od zagađivanja

Naknada za zaštitu voda od zagađivanja do sada je bila regulisana Odlukom o kriterijumima, visini i načinu plaćanja naknade za zaštitu voda od zagađivanja, naknade za izvađeni materijal iz vodotoka i naknade za korišćenje vodoprivrednih objekata („Službeni list RCG“, br. 15/96 i 35/98), kojom je bilo određeno da se naknada obračunava po 1 m³ ispuštene otpadne vode.

Čl. 3 do 10 ove Odluke određene su naknade za zaštitu voda od zagađivanja.

Osnov za određivanje naknade za ispuštanje otpadnih voda, kojima se neposredno zagađuju vode recipijenta ili pogoršava njihov kvalitet i uslovi korišćenja shodno Zakonu o finansiranju upravljanja vodama je količina ispuštene otpadne vode i stepen njenog zagađenja. Kriterijumi za utvrđivanje stepena zagađenosti voda određeni su u čl. 4 i 5 ove odluke. Čl. 6 do 8 određen je način obračunavanja naknade za zagađivače voda kod kojih se ne vrše propisana mjerenja kvaliteta otpadnih voda u zavisnosti od uticaja djelatnosti obveznika na zagađenje voda recipijenta.

Za proizvodnju ili uvoz mineralnih đubriva, hemijskih sredstava za zaštitu bilja i deterdženata na bazi fosfata, naknada se obračunava po 1 kg proizvedene ili uvezene robe, za upravljanje lukama po 1t pretovare robe, a za upravljanje marinama po broju vezova u zavisnost od vrste plovila. Shodno Zakonu o vodama („Službeni list RCG“, br. 27/07), naknada za zaštitu voda od zagađivanja iz luka i marina odnosi se na zagađenje voda priobalnog mora sa kopna, koje potiče od skladištenja i pretovara robe, skladištenja i snabdijevanja plovnih objekata mineralnim uljima i preuzimanja otpadnih voda, ulja i drugih materija sa plovnih objekata, za razliku od naknade koja se plaća po propisima iz oblasti pomorstva, a odnosi se na zagađenje mora sa brodova i drugih plovnih objekata.

Naknada za izvađeni materijal iz vodotoka

Naknada za izvađeni materijal iz vodotoka do sada je bila regulisana već rečenom Odlukom o kriterijumima, visini i načinu plaćanja naknade za zaštitu voda od zagađivanja, naknade za izvađeni materijal iz vodotoka i naknade za korišćenje vodoprivrednih objekata.

Članom 10 ove odluke određena je visina naknade za izvađeni materijal iz vodotoka. Naknada se obračunava po 1 m³ izvađenog pijeska, šljunka, kamena ili drugog materijala iz korita vodotoka, sprudova, napuštenih korita i sa obala prirodnih vodotoka, prirodnih i vještačkih akumulacija i na područjima ugroženim od erozije.

Članom 11 ove odluke predviđeno je da se visina vodnih naknada usklađuje sa rastom cijena na malo na godišnjem nivou, u istom procentu, a prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Zbog hitnosti primjenen ove odluke, s obzirom da je danom početka primjene Zakona o finansiranju upravljanja vodama prestala da važi Odluka o kriterijumima, visini i načinu plaćanja naknade za zaštitu voda od zagađivanja, naknade za izvađeni materijal iz vodotoka i naknade za korišćenje vodoprivrednih objekata iz 1996 godine, ovom odlukom je predviđeno da stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

5. Obezbjedenje sredstava u Budžetu Crne Gore

Za sprovođenje ove odluke nije potrebno obezbijediti sredstva u Budžetu Crne Gore. Nasuprot tome po osnovu ove odluke ostvariće se prihodi u budžetu Crne Gore i budžetima jedinica lokalne samouprave.